

Program Edukacji dla Doliny Baryczy i klimatu

Stawiamy na edukację

Dolina Baryczy to pogranicze Dolnego Śląska i Wielkopolski, połączone rzeką Barycz i obszarem Natura 2000, miejsce wyjątkowe kulturowo i niezwykle cenne pod względem przyrodniczym. Od ponad 15 lat w partnerskiej współpracy z nauczycielami, edukatorami, liderami, organizacjami społecznymi, przedsiębiorcami i samorządami staramy się rozwijać, udostępniać i edukować w celu zwiększenia świadomości i zachowania specyfiki Doliny Baryczy. **Rosnąca rozpoznawalność Doliny Baryczy wśród mieszkańców i turystów to nasz wspólny sukces.**

Stowarzyszenie PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy animuje szereg działań skierowanych do lokalnych partnerów, m.in. poprzez wsparcie lokalnych produktów i usług w ramach systemu Dolina Baryczy Poleca, koordynowanie Dni Karpia oraz inwestycyjne i promocyjne wsparcie turystyki w Dolinie Baryczy. Od 2015 r. jest inicjatorem unikatowego **Programu Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu**. Jego celem jest wspieranie działań nauczycieli i edukatorów ze szkół, przedszkoli oraz ośrodków

edukacji pozaszkolnej, podejmowanych w celu zachowania regionalnej i przyrodniczej specyfiki obszaru Doliny Baryczy, a także realizacji nowych wyzwań, takich jak edukacja o zmianach klimatu. Wsparcie odbywa się z udziałem środków UE w ramach lokalnych strategii rozwoju dla Doliny Baryczy, wdrażanych za pośrednictwem Stowarzyszenia (**więcej na str. 2 i 8**).

Sposoby realizacji Programu są sukcesywnie dopasowywane do potrzeb oraz okoliczności. Od początku postępy w jego realizacji są monitorowane za pośrednictwem dedykowanej strony www.edukacja.barycz.pl. Społeczna platforma udostępnia dorobek poszczególnych nauczycieli i edukatorów oraz aktualną ofertę ośrodków edukacji pozaszkolnej. Jest to sprawdzona baza wiedzy o regionie, z setkami rysunków, opisów oraz interaktywnymi narzędziami do tworzenia własnych treści, jak krzyżówki, puzzle czy gry planszowe. Pozwala w prosty sposób przeprowadzić, ocenić i udostępnić pracę uczniów w ramach konkursów WIE (**więcej na str. 4 i 5**).

Trudny dla edukacji czas pandemii czy pogotowia strajkowego spowolnił działania na rzecz edukacji regionalnej, ale ich nie przerwał. W wielu placówkach były one kontynuowane. Przyczyniły się do tego również realizowane od 2018 r. Granty dla edukacji (**więcej na str. 2 i 3**). Wykorzystywane były przekazane uczestnikom Programu sprzęty czy pomoce edukacyjne, których pomysłodawcami byli aktywni liderzy edukacji.

W 2022 r. zaprosiliśmy przedszkola i szkoły do reaktywacji Programu, identyfikując jednocześnie nowy, niezwykle ważny kierunek, jakim jest edukacja dla klimatu. Edukacja dotycząca przeciwdziałania zmianom klimatu (mitygacji) oraz adaptacji do nich jest wyzwaniem dla wszystkich – nauczycieli, edukatorów, samorządów. **Musimy wspólnie odrobić to zadanie dla przyszłych pokoleń, którym zostawimy świat i Dolinę Baryczy.**

INGA DEMIANIUK-OZGA
Prezes Stowarzyszenia
PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy

Zakończenie prac przy ścieżce rowerowej wzdłuż ul. Wrocławskiej.

Gmina Twardogóra dla klimatu

W obliczu coraz bardziej widocznych zmian klimatycznych Gmina Twardogóra aktywnie inwestuje w projekty mające na względzie kwestie zielono-błękitnej polityki.

Sukcesywnie rozbudowujemy ścieżki rowerowe, które zachęcają mieszkańców i turystów do korzystania z bardziej ekologicznych środków transportu. Minimalizujemy zużycie energii, a jednocześnie we wszystkich obecnie modernizowanych lub budowanych obiektach maksymalnie wykorzystujemy OZE. Ostatnio zrealizowana kompleksowa termomodernizacja trzech szkół doprowadzi do redukcji zużycia energii o 40–70%, z czego większość będzie pochodzić ze źródeł odnawialnych. Projektując nową przestrzeń w mieście, dbamy o prawidłowy obieg wody w przyrodzie. Idealnym przykładem pogodzenia kwestii użytkowych z pełnym uwzględnieniem zielono-niebieskiej polityki proklimatycznej jest realizowana właśnie modernizacja dwóch podwojek w ścisłym centrum miasta Twardogóra. Stworzona przestrzeń, choć w większości stanowi obszar utwardzony i dostosowany do ruchu samochodowego, będzie jednocześnie w pełni samodzielnie i naturalnie odprowadzać i zagospodarowywać wodę opadową, bez użycia żadnego urządzenia kanalizacyjnego. Jednocześnie dbamy o bioróżnorodność, dlatego przewidzieliśmy tam rekordową ilość nasadzeń.

Musimy przy tym pamiętać, że **kluczowym narzędziem w walce z wyzwaniami klimatycznymi jest edukacja**. Gmina Twardogóra dąży do zapewnienia swoim mieszkańcom dostępu do edukacji przyrodniczej i klimatycznej. Dla dzieci, młodzieży, ale i dorosłych Urząd Miejski, szkoły, przedszkole oraz spółka komunalna ZGK organizują zajęcia i wydarzenia o tematyce ochrony środowiska, obiegu wody w przyrodzie, prawidłowej gospodarki odpadowej, zachęcając do dbania o przyrodę i rozumienia wpływu człowieka na klimat. To nie tylko podnosi świadomość mieszkańców, ale także umożliwia im bardziej zrównoważony tryb życia.

PAWEŁ CZULIŃSKI
Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra

Inwestycja dotycząca podwojek jest w 85% finansowana w ramach środków norweskich. Rozwiązania konsultowaliśmy w gronie mieszkańców i naukowców z Norwegii.

Prace nadesłane w konkursie Wygrajmy klimat, 2023

Julia Detka, SP Przgodziczki.

Marcel Matunin, SP Żmigród.

Klimat jest wyzwaniem!

Raport Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (ang. Intergovernmental Panel on Climate Change – IPCC) z 2021 r., opracowany przez 234 naukowców pochodzących z 65 krajów, jednoznacznie wskazuje, że to działalność człowieka związana z intensywną eksploatacją zasobów, rozwojem przemysłu i konsumpcji przyczyniła się do nasilenia zmian klimatu.

Wszyscy doświadczamy ekstremalnych zjawisk pogodowych w postaci intensywnych opadów, nawałnic, fal upałów czy susz. W dobie ograniczenia dostępności surowców naturalnych zastanawiamy się nad tym, czym będziemy ogrzewać domy, skąd pochodzi używany przez nas prąd oraz jak zmniejszać koszty opłat za odpady czy zużycie wody.

Zmiany klimatu i ich konsekwencje są faktem, a przeciwdziałanie im (mitygacja) oraz adaptacja do zmienionych warunków stanowią ogromne wyzwanie. To niełatwe zadanie dla nas wszystkich, w tym samorządów

lokalnych, które realizują szereg inwestycji, a także na zaproszenie Stowarzyszenia PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy rozpoczęły współpracę nad Międzygminnym planem adaptacji do zmian klimatu dla Doliny Baryczy.

Korzyści z opracowania planu i wdrażania wspólnych działań

Celem sporządzenia Planu jest ocena wrażliwości i podatności gmin na zmiany klimatu oraz ocena zdolności adaptacyjnych. Identyfikacja zagrożeń i działań przyczyni się do podniesienia bezpieczeń-

stwa, ochrony zdrowia oraz komfortu i jakości życia mieszkańców. Liczymy, że podejmowane wspólnie działania adaptacyjne przyczynią się do zachowania dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego regionu, a także ochrony obszarów i gatunków budujących niepowtarzalność i bogactwo przyrodnicze Doliny Baryczy.

Plan określi kierunki działań dla samorządów w zakresie planowania nowych rozwiązań i inwestycji, mających na celu m.in. skuteczniejsze wykorzystywanie OZE (odnawialnych źródeł energii), oraz opracowania gminnych polityk służących zwiększeniu świadomości w zakresie klimatu. Realizacja tych działań przez gminy będzie wymagać współpracy ze społecznością lokalną i nie będzie możliwa bez edukacji dotyczącej klimatu.

JOANNA MONASTYRSKA
Sekretarz Gminy Żmigród
Sekretarz Zarządu Stowarzyszenia
PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy

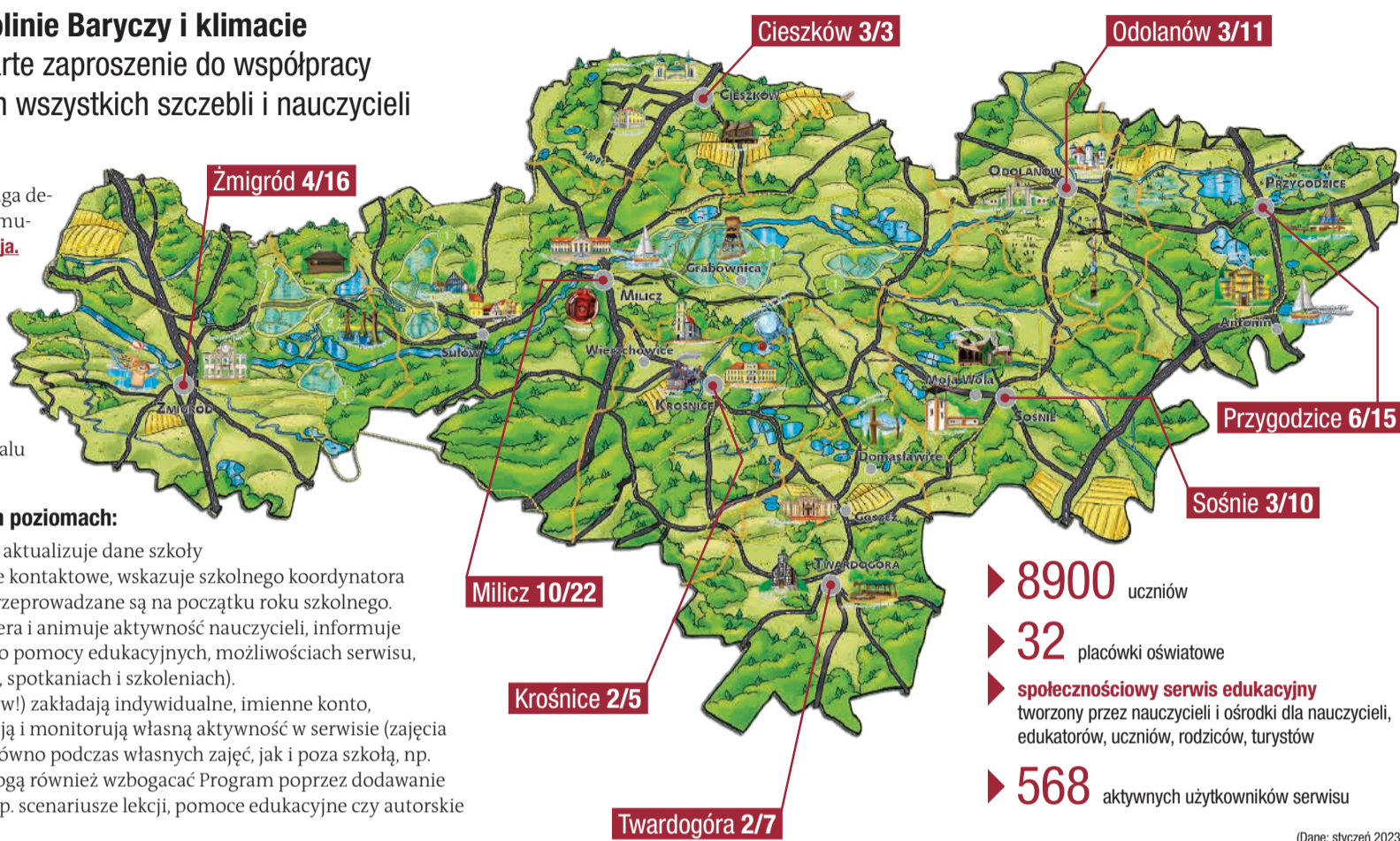
Placówki edukacyjne w Programie Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu

Wszyscy edukujemy o Dolinie Baryczy i klimacie – to hasło Programu i otwarte zaproszenie do współpracy dla placówek edukacyjnych wszystkich szczebli i nauczycieli każdego z przedmiotów.

Przystąpienie do programu wymaga deklaracji placówki złożonej na formularzu dostępnym na www.edukacja.barycz.pl. Większość przedszkoli i szkół Doliny Baryczy nieprzerwanie od 2014 r., choć z różnym zaangażowaniem, realizuje założenia Programu. Monitoring aktywności odbywa się w okresie trwania roku szkolnego za pośrednictwem indywidualnych kont nauczycieli i szkół na społecznym portalu www.edukacja.barycz.pl.

Program jest realizowany na trzech poziomach:

- 1. Dyrektor** przystępuje do Programu i aktualizuje dane szkoły (m.in. liczbę uczniów i oddziałów, dane kontaktowe, wskazuje szkolnego koordynatora Programu). Te czynności najczęściej przeprowadzane są na początku roku szkolnego.
- 2. Koordynator szkolny** na bieżąco wspiera i animuje aktywność nauczycieli, informuje o działaniach w Programie (dostęp do pomocy edukacyjnych, możliwościach serwisu, dostępnych grantach, konkursach WIE, spotkaniach i szkoleniach).
- 3. Nauczyciele** (wszystkich przedmiotów!) zakładają indywidualne, imienne konto, przypisuje do placówki, w której pracują i monitorują własną aktywność w serwisie (zajęcia realizowane w ramach Programu, zarówno podczas własnych zajęć, jak i poza szkołą, np. w ośrodkach edukacji). Nauczyciele mogą również wzbogacać Program poprzez dodawanie własnych zasobów merytorycznych (np. scenariusze lekcji, pomoce edukacyjne czy autorskie gry dostępne on-line).

GRANTY Edukacja dla Doliny Baryczy

Edukowanie o specyfice przyrodniczej, historycznej czy kulturowej miejscowości, gmin czy całego regionu Doliny Baryczy, a także o zmianach klimatycznych może być realizowane w ramach różnych przedmiotów, kół zainteresowań czy proponowanych uczniom zajęć pozaszkolnych.

W odpowiedzi na potrzebę wsparcia udziału uczniów w takich wyjazdach od 2018 r. Stowarzyszenie PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy zaprosiło placówki uczestniczące w Programie (za pośrednictwem organizacji pozarządowych) do korzystania z Grantów Edukacja dla Doliny Baryczy. Jest to dofinansowanie do udziału uczniów w zajęciach pozaszkolnych realizowanych przez lokalne ośrodki edukacyjne – stacjonarnie lub w terenie. Placówki realizujące Granty korzystają z bazy niemal 120 ofert ośrodków, skatalogowanych pod kątem poziomu nauczania, realizowanej podstawy programowej, miesiąca, w którym odbywają się zajęcia i miejsca ich realizacji. Opis ofert wskazuje tematykę i sposób prowadzenia zajęć, a także liczebność grup i cenę. Uczymy się przez całe życie, a najlepiej w dobrym towarzystwie – dlatego do poznawania specyfiki regionu, edukowania o wyzwaniach klimatycznych i udziale w Grantach Edukacji dla Doliny Baryczy zaprosiliśmy też pilotażowo od 2022 r. organizacje animujące aktywności w sołectwach i miejscowościach Doliny Baryczy wśród dorosłych mieszkańców obszaru. Udział w zajęciach, poza walorami edukacyjnymi, przyczynił się do aktywizacji i integracji lokalnych środowisk oraz poznania tego regionu. Środki finansowe przekazane do tej pory organizacjom wynoszą 512 130 zł. W ramach 74 przyznanych grantów w wysokości 5–10 tys. zł zaplanowano do realizacji 577 wyjazdów dla 17 170 osób. Mechanizm finansowania zakłada udział

wkładu własnego (min. 20%), który organizator najczęściej gromadzi od uczestników. Całkowita wartość Grantów wyniosła już 691 732,00 zł. Wyjazdy uczniów i mieszkańców Doliny Baryczy będą odbywały się do końca marca 2024 r. Ze wsparcia w ramach Grantów Edukacja dla Doliny Baryczy skorzystały 42 organizacje pozarządowe, a za ich pośrednictwem 38 placówek oświatowych z wszystkich gmin Doliny Baryczy.

Innowacja w edukacji

Aplikowanie, monitoring, rozliczenie i ewaluacja Grantów Edukacja dla Doliny Baryczy odbywa się w innowacyjny na skalę kraju sposób – wyłącznie online, za pośrednictwem strony edukacja.barycz.pl. Zbierane na bieżąco dane pozwalają monitorować stopień realizacji Programu oraz umożliwiają budowanie edukacyjnej oferty obszaru na wysokim poziomie. Za pomocą indywidualnych kont w serwisie www.edukacja.barycz.pl organizatorzy wyjazdów monitorują liczbę i jakość wyjazdów oraz udostępniają dokumenty finansowe, niezbędne organizacji obsługującej grant do jego rozliczenia. Ponadto mogą podzielić się wrażeniami z zajęć na profilu fb dedykowanym działaniom edukacyjnym.

Narzędziem dostarczającym dane ilościowe i jakościowe jest tzw. raport pogłębionej opinii, który wypełnia nauczyciel lub organizator wyjazdu dla grupy mieszkańców obszaru. Raporty udostępnione pod ofertami stanowią ich merytoryczną recenzję i zachętę do korzystania z zajęć. Część danych z raportów trafia bezpośrednio do ośrodków i służy poprawie organizacji i jakości ofert. Uzyskane informacje służą również Stowarzyszeniu do ewaluacji i planowania dalszych działań na rzecz Programu.

Do podzielenia się opinią na temat udziału dzieci w zajęciach edukacyjnych zaprosiliśmy również rodziców. Rodzic wyraża zgodę na wyjazd dziecka na specjalnym formularzu z kodem kierującym do ankiety online – gdzie zachęcamy do podzielenia się opinią dotyczącą satysfakcji z udziału dziecka w ofercie; w zamian można otrzymać pomoce edukacyjne ze sklep.barycz.pl.

O CO ZAPYTAŁIŚMY RODZICÓW?

Z jaką zapętlonością dzieci powinny korzystać z oferty ośrodków?

41% rodziców odpowiedziało, że każdy uczeń powinien uczestniczyć w ofercie co najmniej raz w roku szkolnym, z kolei 1/3 ankietowanych rodziców (33%) uznała, że rodzice powinni co najmniej raz w roku być informowani o ofercie ośrodków i możliwości udziału dzieci w wyjazdach i zajęciach.

Jakie bariery utrudniają skorzystanie z udziału w zajęciach ośrodków edukacji pozaszkolnej?

Prawie połowa (47%) rodziców odpowiedziało, że nie ma przeszkód, a dla 24% barierą jest nieznanostwo oferty.

Czy wsparcie udziału uczniów w zajęciach ośrodków pozaszkolnych powinno być kontynuowane?

Wszyscy rodzice odpowiedzieli na TAK.

Co jest najistotniejszym argumentem na rzecz kontynuacji Programu?

Aż 33% rodziców wskazało, że najistotniejszym argumentem na rzecz kontynuacji Programu jest to, że nauka o Dolinie Baryczy daje dzieciom szansę zdobycia cennych informacji związanych z przyrodą, 26% ankietowanych odpowiedziało, że nauka o Dolinie Baryczy to dla dzieci poznanie i pielęgnowanie tradycji, z kolei 15% odpowiedziało, że nauka o Dolinie Baryczy sprzyja kształtowaniu wśród dzieci postaw proekologicznych, związanych m.in. z przeciwdziałaniem zmianom klimatu.

WNIOSKI Z RAPORTÓW POGŁĘBIONEJ OPINII NAUCZYCIELI ORAZ OPIEKUNÓW GRUP MIESZKAŃCÓW OBSZARU

Co zachęciło Państwa do skorzystania z oferty zajęć?

Prawie 45% uczestników odpowiedziało, że ważny jest realizowany temat zajęć, a dla 25% ważne jest miejsce realizacji

zajęć. Dla 24% mieszkańców obszaru ważny też był element atrakcji w ramach zajęć.

Jakie Pani/Pana zdaniem są bezpośrednie efekty zajęć?

Dla 35,5% osób spośród nauczycieli i 41% grup mieszkańców bezpośrednim efektem jest uzyskana na zajęciach wiedza oraz ciekawy sposób przedstawienia zagadnień (27%).

Co wyróżniało przeprowadzenie zajęć?

Ponad połowa nauczycieli (54%) i 74% grup mieszkańców wyróżniło zajęcia za komunikatywność edukatora i jego przygotowanie merytoryczne do zajęć: odpowiednio 31% i 24%.

Polecam zajęcia ze względu na:

Aż 44% nauczycieli poleca zajęcia ze względu na dobrze przygotowane miejsce (np. sala, wiata, ścieżka itp.), a 28% za dostosowanie do grupy wiekowej i wyposażenie. Ponad połowa (51%) grup mieszkańców obszaru poleca zajęcia ze względu na atrakcyjność oraz zaangażowanie w realizację zajęć (23%).

Czy planujecie Państwo ze względu na przekazywane treści zachęcać do udziału w zajęciach inne osoby?

Aż 72% nauczycieli i ponad 51% grup mieszkańców obszaru planuje zachęcać inne osoby do udziału w zajęciach ze względu na przekazywane treści. Tak wysoki odsetek gotowości do poleceń pozwala wnioskować, że edukacja regionalna jest ważna i warta polecenia dla dzieci i dorosłych.

Czy metoda, forma prowadzenia zajęć zainspirowała Państwa do prowadzenia własnych zajęć w szkole/organizacji?

2/3 (63%) nauczycieli wypełniających raport uznało, że metody prowadzenia zajęć przez ośrodki są dla nich motywacją do prowadzenia zajęć w swoich szkołach.

Ciekawostka

Najczęściej wybierane przez szkoły: zajęcia oferowane przez Stowarzyszenie na rzecz Edukacji Ekologicznej, dotyczące ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu. Na zdj. Edukatorka Zofia Pietryka prowadzi zajęcia dla mieszkańców Doliny Baryczy.

Cudze chwalicie, swego nie znacie

Szkoły z najbliższego otoczenia, które na zajęcia mogą przyjąć dosłownie na pieszo, nie korzystają z ofert lokalnych ośrodków.

Dlaczego szkoły nie korzystają z oferty lokalnych ośrodków edukacyjnych? To pytanie od początku realizacji Programu Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu stawiali sobie jego wszyscy uczestnicy.

Najczęściej pojawiające się powody to niewystarczające:

- wiedza o ośrodkach i ich ofercie,
- zachęta / wsparcie finansowe,
- świadomość rodziców,
- przekonanie, czy są narzędzia do prowadzenia edukacji regionalnej i klimatycznej.

Co zrobiliśmy w ramach realizacji Programu:

- Zgromadziliśmy i promujemy ofertę ośrodków opisaną pod kątem realizacji podstawy programowej (lista ośrodków w tabeli obok). Liczba ośrodków w Programie – 21, liczba ofert na edukacja.baryczy.pl – 120.
- Uruchomiliśmy wsparcie w ramach Grantów Edukacja dla Doliny Baryczy – dofinansowanie udziału uczniów do kosztów dojazdu i udziału w ofercie (więcej na str. 2) oraz wsparliśmy rozwój ofert (więcej poniżej).
- Zbieramy opinie (ankiety), organizujemy zajęcia otwarte i zapraszamy na nie rodziców z dziećmi.
- Wydajemy nowe pomoce edukacyjne i zapraszamy do ich współtworzenia (gry, plansze, aplikacja do spacerów; wyposażenie do wykorzystania przez szkoły, rodziców, edukatorów).

OŚRODKI EDUKACJI POZASZKOLNEJ DOLINY BARYCZY W PROGRAMIE EDUKACJA

NAZWA OŚRODKA	RODZAJ OŚRODKA	GMINA
Z Natury Pestka - Zuzanna Pestka	komercyjny	Krośnice
Winnica Anna - Dariusz Przerwa	komercyjny	Krośnice
Hagro - Hanna Jankowska	komercyjny	Milicz
Centrum Edukacyjno-Turystyczne „Naturum” Stawy Milickie S.A	komercyjny	Milicz
Usługi Turystyczne Włodzimierz Ransoszek	komercyjny	Milicz
Kreatywny Obiekt Multifunkcyjny w Miliczu	komercyjny	Milicz
Edukacja w Folwarku Jurand Agnieszka Kątna-Dolata	komercyjny	Przygodzice
Rodzinny Park Przygód Górecznik w Antoninie	komercyjny	Przygodzice
Warsztatownia Kulturka u stółka w Campusie Domasławice	komercyjny	Twardogóra
Edukacja nad stawami „Ruda Żmigrodzka” L. Jażdżewska	komercyjny	Żmigród
Produkty z tradycją przy gospodarstwie rolnym M. Sznajder	komercyjny	Żmigród
Centrum Edukacji LKP „Lasy Doliny Baryczy” – „Dom Drzewa” Nadleśnictwo Milicz	niekomercyjne (zajęcia bezpłatne)	Milicz
Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych, Centrum Bioróżnorodności Dolina Baryczy	niekomercyjne (zajęcia bezpłatne)	Milicz
Centrum Edukacji Ekologicznej Nadleśnictwa Żmigród – LKP „Lasy Doliny Baryczy”	niekomercyjne (zajęcia bezpłatne)	Żmigród
Centrum Edukacyjno-Turystyczno-Sportowe w Krośnicach	Ośrodek (NGO/JST zajęcia płatne)	Krośnice
Stowarzyszenie na rzecz Edukacji Ekologicznej „Dolina Baryczy”	Ośrodek (NGO/JST zajęcia płatne)	Milicz
Stacja Ornitologiczna Uniwersytetu Wrocławskiego	Ośrodek (NGO/JST zajęcia płatne)	Milicz
Fundacja Doliny Baryczy	Ośrodek (NGO/JST zajęcia płatne)	Milicz
Gminny Ośrodek Kultury w Przygodzicach	Ośrodek (NGO/JST zajęcia płatne)	Przygodzice
Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. Władysława Stanisława Reymonta w Twardogórze	Ośrodek (NGO/JST zajęcia płatne)	Twardogóra
Zespół Pałacowo-Parkowy w Żmigrodzie	Ośrodek (NGO/JST zajęcia płatne)	Żmigród

Edukacja na wycieczkach, spacerach z audioprzewodnikiem, rowerem, w terenie i pod dachem, z mikroskopem czy lunetą. Lepiej zapamiętujemy wszystko to, co zostanie nam pokazane i czego doświadczymy.

Więcej na dolinabaryczy.travel

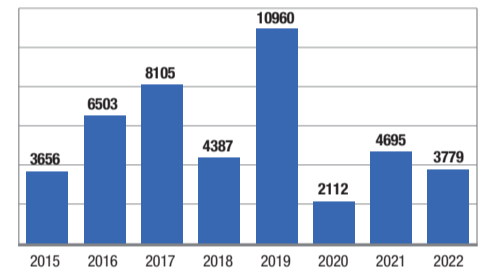

W odpowiedzi na potrzeby szkół przygotowywane są dedykowane zajęcia, pozwalające rozwijać wiedzę i umiejętności uczniów z wykorzystaniem nowoczesnych obiektów i w otoczeniu przyrody, przy udziale najlepszych ekspertów – edukatorów takich jak Nadleśnictwo Żmigród i Uniwersytet Wrocławski.

Udział placówek edukacyjnych z Doliny Baryczy w ofercie ośrodków

Zainteresowanie ofertą lokalnych ośrodków rośnie. Zebrane na podstronie www.edukacja.baryczy.pl oferty są promowane w gazetce, fb, mapkach czy aplikacji turystycznej. Ich jakość na bieżąco opiniowana jest dzięki raportom uczestników. Wyjazdy w ramach Grantów Edukacja dla Doliny Baryczy – realizowane pomimo strajków czy pandemii – wymagały dużej determinacji nauczycieli. Od 2022 roku ponownie obserwujemy wzrost zainteresowania ofertą edukacji regionalnej.

Liczba uczniów z Programu uczęszczających na zajęcia regionalne do ośrodków z Programu*

* Dane pochodzą z monitoringu ośrodków edukacji; ich rzetelność zależy od systematyczności ośrodków.

Spółeczny wymiar Programu

Spółeczna Rada na rzecz Edukacji dla Doliny Baryczy to organ, który został powołany w 2015 r. przez koordynatora Programu Stowarzyszenie PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy.

Skład Rady ulega zmianom, a do pracy w niej zaproszeni są liderzy, dyrektorzy, nauczyciele i edukatorzy angażujący się w powstanie Programu, mający doświadczenie w pracy na różnych poziomach nauczania (od przedszkoli do szkół średnich), reprezentujący podmioty zaangażowane w tworzenie i wsparcie oferty edukacyjnej: reprezentanci biznesu, uczelnie i samorządów.

Zadaniem 25-osobowego zespołu jest inicjowanie działań i współpraca przy realizacji Programu Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu. **Eksperti Społecznej Rady Edukacji** są odpowiedzialni za:

- ocenę jakościową (zatwierdzanie zgodnie z Regulaminem) zasobów umieszczanych na portalu edukacja.baryczy.pl,
- opiniowanie nowych ofert ośrodków edukacyjnych,
- ustalenie zasad organizacji WIE – Wyjątkowe Inicjatywy Edukacyjne dla Doliny Baryczy,
- ustalenie zasad weryfikacji aktywności szkół i ośrodków w oparciu o liczbę zasobów na portalu i wyniki monitoringu,
- opiniowanie kierunków lokalnych strategii rozwoju.

Praca w Społecznej Radzie daje mi możliwość dzielenia się wieloletnim doświadczeniem z pracy nauczyciela, doradcy metodycznego i edukatora przyrodniczego. Cieszę się, że nadal mogę inspirować i sama korzystać z podejmowanych inicjatyw, wspierać ciekawe pomysły nauczycieli oraz ich uczniów.

ZOFIA PIETRYKA

Przewodnicząca Społecznej Rady na rzecz Edukacji dla Doliny Baryczy i Klimatu

Wsparcie ośrodków w rozwoju oferty edukacyjnej i klimatycznej

Wsparcie powstawania oraz rozwoju oferty edukacyjnej i klimatycznej lokalnych ośrodków edukacyjnych było i nadal jest głównym kierunkiem dystrybucji funduszy wdrażanych za pośrednictwem Stowarzyszenia PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy w ramach lokalnych strategii rozwoju. Kierunek ten wynika z diagnozy obszaru, potrzeb sektorów publicznego, gospodarczego i społecznego.

W trwającej perspektywie finansowanie lokalnej strategii rozwoju w kwocie ponad 31 mln zł pochodzi ze środków Unii Europejskiej w ramach dwóch Programów: Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020 oraz Rybactwo i Morze 2014–2020. **Niemal 20% budżetu zostało przeznaczony na wsparcie działań związanych z realizacją Programu Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu.**

Środki są pozyskiwane przez podmioty zewnętrzne (JST, NGO, osoby fizyczne) w ramach konkursów i grantów oraz działań własnych Stowarzyszenia PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy (operacje własne, projekty współpracy).

Ukierunkowanie wsparcia Programu Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu w ramach wdrażania odbywa się poprzez preferencje dla podmiotów z ofertą edukacyjną, często wykorzystującą rozwiązania przyjazne dla klimatu. Do realizacji zostało wybranych **29 projektów**, w których łączna kwota wsparcia **wynosi 4 745 099,28 zł**. Ponad połowa tych środków została przeznaczona na wsparcie nowych lub istniejących indywidualnych ofert edukacyjnych podmiotów z sektora rybackiego, gospodarczego oraz publicznego. **Edukacja lokalna jest nową, prężnie rozwijającą się gałęzią gospodarki Doliny Baryczy.**

ONI OTRZYMALI JUŻ WSPARCIE

Spśród **22** projektów wspierających edukację regionalną i działania dla klimatu warto wskazać kilka poniższych przykładów.

► **Rozwój usług rekreacyjno-turystycznych, CET NATURUM – Stawy Milickie S.A:** zakup elektrycznych pojazdów wolnobieżnych do eksplorowania obszarów cennych przyrodniczo. Wartość dofinansowania (do 50%) to **134 049,00 zł**. Zakup rowerów czy kajaków – w rezultacie oferta zastąpiła przejazdy bryczką i umożliwia po-

znawanie walorów przyrodniczych obszarów rezerwatu aktywnie i bez szkody dla środowiska.

► **Centrum Edukacyjno-Turystyczno-Sportowe w Krośnicach** w projekcie Bądź z nami blisko Natury! zakupiło wyposażenie – 3 pojazdy wolnobieżne oraz pomoce edukacyjne dla Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Krośnicach. Wartość uzyskanego dofinansowania (85%) to **288 963,00 zł**.

► **Zakup fotowoltaiki oraz wyposażenia obiektu Spółki KOM** pozwoliły na dywersyfikację źródeł energii w obiekcie oraz wsparły powstanie nowej oferty edukacyjnej – SOS planeta; dofinansowanie (50%) w kwocie **298 394,00 zł**.

► **Podjęcie przez Lidę Jażdżewską działalności gospodarczej w zakresie edukacji regionalnej i przyrodniczej** pozwoliło na utworzenie dla sie-

bie miejsca pracy zgodnie z zainteresowaniami i tradycjami rodzinnymi, powstanie wiaty edukacyjnej nawiązującej do tradycji architektonicznych oraz zakup pomocy edukacyjnych. Kwota uzyskanego wsparcia (95%) wyniosła **100 000,00 zł**.

► **Stowarzyszenie PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy** w ramach projektu współpracy za kwotę **233 852,00 zł** wydało ponad 5700 egz. pomocy edukacyjnych przekazanych do szkół i ośrodków, a także zrealizowało 5 operacji własnych dotyczących organizacji szkoleń i wyjazdów, utrzymania sklepu oraz działań aktywizacyjnych – na kwotę **293 000,00 zł**. Ponadto Stowarzyszenie koordynuje **7 projektów grantowych w kwocie 1 270 593,28 zł**, dotyczących udostępniania oferty ośrodków edukacji pozaszkolnej zorganizowanym grupom uczniów bądź mieszkańców Doliny Baryczy, remontów ścieżek edukacyjnych, powstania spacerów z audioprzewodnikiem, udostępniania szlaków turystycznych czy planowanego powstania w latach 2023–2024 modelowych rozwiązań zielonej i błękitnej infrastruktury – skwerów bioróżnorodności i ogrodów deszczowych przy szkołach.

Co jest potrzebne do prowadzenia lekcji o regionie i klimacie?

dolina BARYCZY SKLEP REGIONALNY

To pytanie zadaliśmy w 2013 r., rozpoczynając planowanie Programu. Odpowiedź nauczycieli i edukatorów była prosta: pomoce edukacyjne ze sprawdzonymi treściami, ciekawymi ilustracjami, trwałe, atrakcyjne dla uczniów i przydatne dla nauczyciela.

Bardzo szybko powstały zespoły nauczycieli, które opracowywały konkretne pomysły na gry, puzzle, karty, plansze – akurat takie, jakie im były potrzebne na zajęciach i zgodne z podstawą programową. W ślad za pomocami powstały materiały edukacyjne w serwisie edukacja.barycz.pl, które wspomagają wykorzystanie pomocy edukacyjnych.

Wydane przez Stowarzyszenie materiały trafiły do placówek edukacji szkolnej i ośrodków edukacyjnych, zgodnie z potrzebami i poziomem

Pomoce edukacyjne stanowią atrakcyjną pamiątkę i dostępne są na www.sklep.barycz.pl

nauczania. Nauczyciele i edukatorzy, prowadząc monitoring, wpisują, co wykorzystują na zajęciach. Od tego czasu powstało wiele innych materiałów, np. Przewodnik po Dolinie Baryczy czy film „Poznaj Dolinę Baryczy”. Wszystkie one są udostępniane na YouTube lub przekazywane do szkół w ramach reaktywacji Programu – pakiety z grami, puzzlami, kartami, atlasami, czyli tym, co cieszyło się największym zainteresowaniem.

W zespole nauczycieli i edukatorów została opracowana nowa pomoc edukacyjna dla klimatu. Pierwowzorem dla gry „Wygrajmy klimat” był nagrodzony w konkursie pomysł Renaty Skorupy (SP w Przygodzickach). Gra ma charakter strategiczny, a rozgrywka z wykorzystaniem 110 kart utrwała nawyki dla klimatu. Gra ma charakter uniwersalny i może być stosowana na lekcjach wychowawczych, lekcjach przyrody, WOS-u, biologii i wielu innych.

Nowość, gra Wygrajmy klimat

Edukacja dla Doliny Baryczy

Społeczna platforma aktywności edukacyjnej oraz wiedzy o Dolinie Baryczy i klimacie.

Materiał edukacyjny – autorskie scenariusze lekcji, interaktywne narzędzia – tj. krzyżówki, puzzle – pomocne w prowadzeniu zajęć o Dolinie Baryczy i klimacie w ramach wszystkich poziomów nauczania i na wszystkich przedmiotach.

Ośrodki edukacyjne – aktualna baza ofert zajęć o tematyce regionalnej i klimatycznej lokalnych ośrodków edukacji pozaszkolnej (baza ofert do grantów Edukacja dla Doliny Baryczy) – wyszukiwarka po poziomie nauczania, specyfice zajęć.

Baza wiedzy – rysunki, opisy, ciekawostki – lokalna Wikipedia z prostą wyszukiwarką tematyczną.

MATERIAŁ EDUKACYJNY

Zastosowanie ziół

OŚRODKI POZASZKOLNE

Śladami przyrody Doliny Baryczy

BAZA WIEDZY

Dzięcioł duży

WIE

WIE 2022 Nasza urokliwa kraina Regionalny...

ZAPRASZAMY NA

Kalendarz wydarzeń

SZLAKI EDUKACYJNE W DOLINIE BARYCZY

Szlaki i trasy piesze

WIE – dorobek kolejnych edycji konkursów w ramach Wyjątkowych Inicjatyw Edukacyjnych – inspiracja i archiwum aktywności nauczycieli i uczniów.

Kalendarz wydarzeń

Ścieżki edukacyjne – opisy ścieżek do samodzielnego prowadzenia zajęć w terenie.

POMOCE EDUKACYJNE

Pomoce edukacyjne – wykaz pomocy: publikacje, mapy, plansze, gry, puzzle i wiele innych, powstałych z inicjatywy nauczycieli, edukatorów, przekazywane placówkom – zapytaj koordynatora, gdzie dostępne są pomoce.

Quo vadis – czyli badanie uczestników Programu

Program Edukacji dla Doliny Baryczy i klimatu jako narzędzie do wdrażania m. tożsamości lokalnej od początku jest monitorowany i poddawany ewaluacji.

To nietrywny i długotrwały proces, wymagający systematyczności. Proponując po realizacji projektu w 2014 r. kontynuację działań dla edukacji lokalnej, zaplanowaliśmy w Programie narzędzia do zbierania informacji zwrotnej – są nimi indywidualne monitoringi nauczycieli i edukatorów, najważniejszych osób w realizacji Programu.

Monitoring to maksymalnie uproszczona, trwająca 1–3 minuty aktywność pozwalająca na badanie bieżących postępów w realizacji Programu. Dzięki temu uzyskujemy informacje zwrotne dotyczące aktywności w szkołach, wykorzystania pomocy edukacyjnych, korzystania z zajęć ośrodków edukacji pozaszkolnej, sieciowania w ramach regionalnych konkursów WIE. Do prowadzenia ewaluacji wykorzystujemy dane z raportów pogłębiających, opinie rodziców, a także stanowiska Społecznej Rady na rzecz Edukacji dla Doliny Baryczy.

Dane dają wiedzę:

- Przed uruchomieniem Programu szkoły nie znały oferty ośrodków regionalnych. Dane zbierane z monitoringu pokazały, że z roku na rok wzrastała popularność ofert, ale nie był to jeszcze poziom satysfakcjonujący – stąd dofinansowanie do zajęć uczniów szkół z Programu w ośrodkach regionalnych.
- Szkoły i organizacje pozarządowe z wielkopolskiej i dolnośląskiej części Doliny Baryczy dzielą granice administracyjne – województw, powiatów, gmin. Uczniowie, nauczyciele czy

liderzy z ciekawymi inicjatywami nie mieli szans na promocję czy współpracę. Wymiana doświadczeń, pomysł na wydarzenia sieciujące w ramach WIE, preferencja dla wyjazdów do ośrodków z innego województwa stały się realną oddolną platformą budowania tożsamości lokalnej i pogłębiania wiedzy o obszarze.

Serwis edukacja.barycz.pl ser

Przystępując do Programu Edukacji dla Doliny Baryczy i klimatu, placówka deklaruje zaangażowanie zespołu w krzewienie wiedzy o specyfice przyrodniczej i kulturowej oraz aktywizację społeczną na rzecz Doliny Baryczy. Deklaruje gotowość do współpracy w budowaniu tożsamości lokalnej i aktywnych postaw na rzecz klimatu.

Co zyskuje nauczyciel – zarejestrowany na indywidualnym koncie w serwisie www.edukacja.barycz.pl:

- Systematycznie gromadzi swój dorobek, co pomaga zdobyć awans zawodowy.
- Samodzielnie i imiennie dodaje materiały edukacyjne (scenariusze lekcji, definicje do leksykonu Doliny Baryczy), zarządza nimi i może je aktualizować.
- Wykorzystując generatory serwisu, może tworzyć krzyżówki, gry planszowe, puzzle, które mogą być pomocne w zajęciach, np. jako ciekawy test wiedzy lub zadanie dodatkowe dla uczniów.
- Monitoruje działania własne w ramach lekcji, zajęć pozalekcyjnych czy wyjazdów edukacyjnych/ wycieczek, w których wykorzystuje pomoce edukacyjne Programu, realizuje treści dotyczące edukacji dla klimatu, wykorzystuje ofertę lokalnych ścieżek przyrodniczych, korzysta z oferty ośrodków edukacyjnych. **UWAGA: monitoring trwa średnio ok. 1 min!**

Ponadto może:

- Korzystać z dofinansowania do udziału w zajęciach (o ile szkoła bezpośrednio lub we współpracy z NGO realizuje Grant Edukacja dla Doliny Baryczy).
- Samodzielnie lub w szkolnym zespole zgłosić inicjatywę WIE (konkurs, festiwal, prze-

gląd itp.) w temacie edukacji lokalnej i/lub klimatycznej – zapraszając do współpracy inne placówki edukacyjne, może uzyskać wsparcie na nagrody (pomoce edukacyjne lub inne, do uzgodnienia z koordynatorem).

- Samodzielnie lub w zespole stworzyć propozycję nowej pomocy edukacyjnej rekomendowanej w ramach Programu (jej wydanie będzie zależne od decyzji i środków koordynatora).
- Zgłosić udział w warsztatach, spotkaniach, wyjazdach poszerzających wiedzę tematyczną proponowanych przez koordynatora.
- Wymieniać się doświadczeniami i nawiązywać współpracę w ramach zespołów tematycznych i przedmiotowych dedykowanych nauczycielom z obszaru Doliny Baryczy.
- Włączyć się w prace Społecznej Rady na rzecz Edukacji dla Doliny Baryczy i mieć realny wpływ na kształt Programu.

Co zyskuje dyrektor – zarejestrowany na koncie dyrektorskim w serwisie www.edukacja.barycz.pl:

- Otrzymuje łatwy dostęp online do działań aktywnych nauczycieli, którzy pracują na rzecz szkoły w Programie – uzyskuje wiedzę, jakie jest wykorzystanie materiałów edukacyjnych Programu, jakie działania własne nauczycieli są realizowane w ramach lekcji, zajęć pozaszkolnych, wyjazdów czy wycieczek oraz pracy własnej nauczycieli.
- Uzyskuje proste, aktualizowane na bieżąco narzędzie do monitorowania działań nauczycieli, np. w projektach własnych szkoły (o ile taki zasób zostanie wprowadzony), w projektach zewnętrznych, np. proponowanych przez gminę (o ile taki zasób zostanie wprowadzony), inicjatywach WIE.

aktywności

ian społecznych i budowania

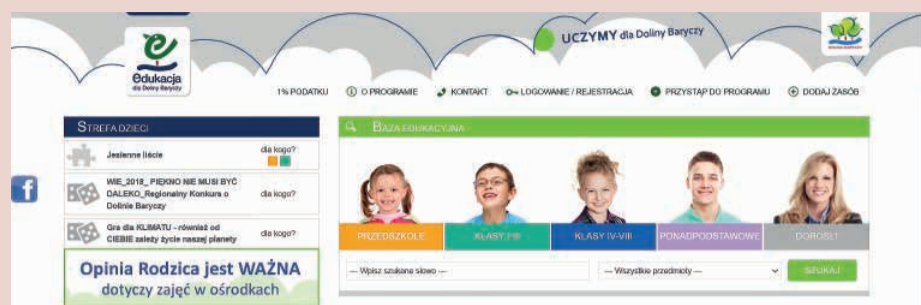
- Dane z monitoringu wykorzystania pomocy edukacyjnych określają realne potrzeby w zakresie dodruku czy produkcji nowych pomocy.
- Ewaluacja pozwala na planowanie kontynuacji wsparcia Programu – na tej podstawie są wyznaczane kolejne kierunki i programowe środki – więcej na str. 8.

rcem Programu

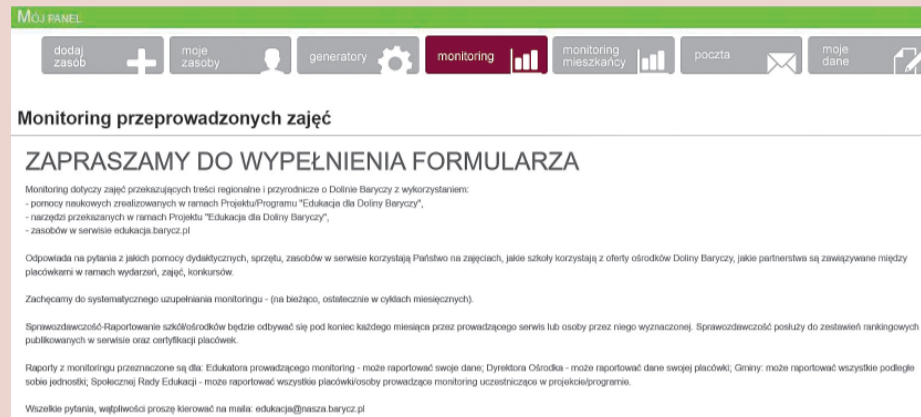
- Może generować raporty, dane statystyczne przydatne do sporządzania raportów z pracy szkoły, przygotowania rad pedagogicznych, oceny pracy szkoły czy planowaniu systemu motywacyjnego.
- Może skorzystać (we współpracy z NGO) z dofinansowania na dojazd i udział w ofercie lokalnych ośrodków edukacyjnych zidentyfikowanych w Programie.
- Uzyskuje prestiż i promocję działań placówki w ramach rankingu aktywności, prowadzonego systematycznie na podstawie aktywności nauczycieli.
- **Co zyskuje gmina** – zarejestrowana na koncie gminy w serwisie www.edukacja.barycz.pl:
- Łatwy dostęp online do informacji o działaniach i postępkach wszystkich szkół z gminy, które uczestniczą w Programie.
- Możliwość generowania raportów statystycznych, np. według liczby uczniów, z którymi przeprowadzono zajęcia dotyczące określonego tematu (wymaga wprowadzenia zasobu na portal). Jest to przydatne przy planowaniu wskaźników do projektów inwestycyjnych i obowiązkowych wskaźników miękkich.
- Możliwość generowania raportów statystycznych, np. według liczby uczniów korzystających z oferty ośrodków z Programu w określonych terminach. Można przy tym wybrać pojedynczo placówkę lub zbiorczo, np. uczestniczących w zajęciach placówek własnych, o ile ich oferta jest wpisana do Programu.
- Dostęp do wyników rankingu aktywności placówek w realizacji Programu w porównaniu z innymi placówkami i gminami obszaru Doliny Baryczy.

Jak zrobić monitoring? O korzyściach czytaj na str. 4

1. Zarejestruj się na edukacja.barycz.pl, przypisz swoje konto do placówki, w której uczysz.

2. Wejść na swój panel: zakładka monitoring/dodaj formularz monitoringu.

Formularz monitoringu składa się z 6 krótkich kroków:

1 i 2 rodzaj zajęć

3 poziom i przedmiot nauczania 4 ilość uczestników i liczba godzin, data zajęć
5 pomoc użyta na zajęciach 6 zakładane efekty zajęć

NIE TYLKO PRZYRODNIK

Dolinę Baryczy możemy poznawać na wiele różnych sposobów. Dlatego zależy nam, aby w Programie byli aktywni nauczyciele różnych specjalności. Nie tylko przyrodnik i historyk mogą uczyć o regionie i jego walorach.

W serwisie edukacja.barycz.pl znajdują się scenariusze lekcji wszystkich przedmiotów. **Zofia Jelonek, nauczycielka fizyki** z SP nr 2 w Twardogórze, proponuje lekcję z elektrostatyki na przykładzie wyładowań atmosferycznych, z dyskusją o tym, czy Dolina Baryczy z licznymi stawami i dorzeczem Baryczy jest narażona na większą ilość burz niż inne tereny. **Matematyczka Bożena Hołubka** (SP nr 2, ZPP w Twardogórze) uczy geometrii w lesie na przykładzie obwodu czy nachylenia drzew – wówczas te abstrakcyjne pojęcia wizualizują się na konkretnych przykładach. Nauczycielka **geografii Emilia Głód** z Zespołu Szkół w Krośnicach proponuje z kolei naukę czytania mapy na przykładzie mapy Doliny Baryczy.

Nauczyciele **wychowania przedszkolnego czy klas I – III** mogą skorzystać z wielu scenariuszy zajęć, a nawet gotowych scenariuszy spektakli o tematyce regionalnej z wykorzystaniem pacynek czy kukiełek zgromadzonych w ramach konkursu WIE.

Nawet oczywiste pomoce dla przyrodników, jak memory czy domino, uczą kompetencji

z zakresu **języka polskiego**, np. ortografii czy sylabizowania. Memory „Duety historyczne” przybliża lokalną **historię** – postaci wielkich rodów regionu, które trzeba połączyć z zabytkami. Ich opisy przydadzą się na lekcje **plastyki** czy **wiedzy o kulturze**.

Językowcy mają do dyspozycji Przewodnik Odkryj Dolinę Baryczy w języku angielskim – mogą ćwiczyć gotowe sformułowania, ucząc podopiecznych odpowiadania na pytania, skąd są i co ciekawego można zobaczyć w Dolinie Baryczy. W **języku angielskim** i **niemieckim** są też przygotowane audioprzewodniki / spaceru po każdej gminnej miejscowości regionu, dostępne w aplikacji Dolina Baryczy lub na dolinabaryczy.travel. Ze spacerów mogą również korzystać **historycy**, omawiając ciekawostki z okolicy, **geografowie**, gdyż w aplikacji jest mapa ze szlakami, **poloniści** – bo autorem spacerów jest znana dziennikarka Joanna Lamparska, która barwnym językiem przedstawia fakty historyczne.

Przygotowane materiały są propozycjami do wykorzystywania na wiele różnych sposobów. Zgromadzone opisy i grafiki dają nieograniczone możliwości tworzenia własnych pomocy – do korzystania z nich serdecznie zapraszamy. Wiele z takich działań nauczyciele już realizują, dlatego w ramach programu zachęcamy do podzielenia się swoją aktywnością i pomysłowością.

Wszyscy uczymy dla Doliny Baryczy i klimatu
Czy wiesz, gdzie w Twojej szkole znajdują się pomoce edukacyjne w ramach Programu Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu?

Koordynator szkolny – ważna funkcja w Programie

Powstanie Programu Edukacji dla Doliny Baryczy dało mi szansę na współtworzenie materiałów edukacyjnych oraz dzielenie się doświadczeniem w pracy Społecznej Rady na rzecz Edukacji dla Doliny Baryczy.

Organizuję konkursy WIE i prowadzę wiele innych działań. Można powiedzieć, że pomimo nauczania matematyki żyję Doliną Baryczy, dlatego w naturalny sposób zostałam koordynatorem Programu w naszej szkole (początkowo to było gimnazjum). Obecnie, w szkole podstawowej, jest u nas dwóch koordynatorów (koleżanka w klasach 1–3, ja w klasach 4–8). Nie jesteśmy powoływani na siłę, działamy jako ochotnicy i myślę, że tak jest najlepiej, ponieważ bardzo lubimy działania związane z Doliną Baryczy. Podzieliliśmy się zadaniami, stworzyliśmy zespół, również z chętnych osób, dlatego współpraca świetnie nam się układa. Korzyści z przystąpienia do programu przedstawiłyśmy na Radzie Pedagogicznej i u nas akurat sprawdziło się to, że każdy nauczyciel miał umieścić w zasobach jakiś materiał związany z nauczaniem przez niego przedmiotem. **Dużą część nauczycieli nadal umieszcza zasoby i monitoruje zajęcia. Dla jednych jest to świetna metoda dzielenia się wiedzą czy publikacji jako jeden z podpunktów potrzebnych do uzyskania awansu zawodowego czy punkt do dodatku motywacyjnego, a niektórzy robią to po prostu dlatego, że lubią dzielić się z innymi ciekawymi pomysłami.** Korzyścią dla wszystkich jest to, że scenariusze zajęć są w jednym miejscu i dostępne dla każdego. My jako koordynatorki informujemy o konkursach, projektach, grantach i zachęcamy do udziału.

Nasi uczniowie zawsze chętnie biorą udział w wielu konkursach WIE (laureaci niektórych konkursów WIE otrzymują punkty rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych), gdzie mogą m.in. zaprezentować swoje talenty i pasje. Jako szkoła jesteśmy organizatorami konkursu WIE „Omnibus z Doliny Baryczy”. Informujemy również o dostępności pomocy edukacyjnych (i możliwości ich wykorzystania) otrzymanych w ramach udziału w Programie.

Praca koordynatora daje całemu zespołowi mnóstwo satysfakcji. Jesteśmy dumni, jeśli nasi uczniowie zostają laureatami WIE, czy kiedy zaangażowanie zespołu przynosi efekty, w postaci np. trzykrotnego zdobycia przez szkołę tytułu najlepszej aktywnej placówki w Dolinie Baryczy.

Właśnie rozpoczęłam pracę w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Twardogórze i zachęcałam szkołę do przystąpienia do Programu.

BOŻENA HOŁUBKA

Szkoła Podstawowa nr 2 w Twardogórze
Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Twardogórze

PAŁAC GOSZCZ

GMINA TWARDOGÓRA

Atrakcje tematyczne dla poszczególnych grup wiekowych.
Kontakt | tel.: 605-840-477 | e-mail: palacgoszcz@twardogora.pl

Zwiedzanie Zespołu
Pałacowo-Parkowego
w Goszczu dla:

- dzieci
- młodzieży
- dorosłych

OFERTA EDUKACYJNA

NIEZAPOMNIANE
DOŚWIADCZENIA

UNIKATOWE
MIEJSCA

14 WSPANIAŁYCH
ZAJĘĆ DO WYBORU

ZAPRASZAMY!
WWW.ZPK-ZMIGROD.EU

OFERTA Edukacyjna

DLA PRZEDSZKOLI I SZKÓŁ

Warsztaty regionalne:

Mały Piekarz - Od ziarenka do bochenka
Zero Waste - Drugie życie śmieci
O czym szumi las? Skarby zaklęte w słoiku
Pyra z gzikiem - warsztaty kulinarne

POLECAMY

W cenie
wizyta
w zagrodzie
ze zwierzętami
i gadzet

Ścieżki edukacyjne:

Zwierząt - Nasza zagroda
Owadów - Co w trawie piszczy?
Grzybów - Leśne kapelusze
Dawnej Wsi - Jak to na wsi zawsze było

Wioska dyniowa

+ warsztaty z tworzenia stroika
(październik - listopad)

NOWOŚĆ

Treści lekcji i warsztatów
są zgodne z podstawą programową.

REZERWACJA TERMINÓW

730 744 199

ANIMATORZY@GORECZNIK.PL
WWW.GORECZNIK.PL/EDUKACJA

**CENTRUM
KREATYWNEJ EDUKACJI**

OFERTA EDUKACYJNA

**PROGRAMY reKOMendowane
DO REALIZACJI GRANTÓW
EDUKACJA DLA DOLINY BARYCZY**

Jeśli poszukujecie Państwo narzędzi i sposobów, które uatrakcyjnią osiągnięcie celów dydaktycznych i wychowawczych, **Centrum Kreatywnej Edukacji jest doskonałym wyborem.**

Zapraszamy, na realizację programów opartych na teorii Inteligencji Wielorakich.

* PROGRAMY WYKORZYSTUJĄ LOKALNY POTENCJAŁ KULTURALNY I PRZYRODNICZY, ZWIĄZANY Z PROBLEMATYKĄ PRZECIWDZIAŁANIA SKUTKOM ZMIAN KLIMATU.

OFERTA JEST DOSTĘPNA DLA OSÓB PORUSZAJĄCYCH SIĘ NA WÓZKACH INWALIDZKICH.

S.O.S. PLANETA*

gra fabularna

- aktywizujące warsztaty, wykorzystujące kreatywne techniki wprowadzania wiedzy
- jabłko / popcorn + naturalny sok z Doliny Baryczy
- czas wolny na zakupy w sklepiku Starej Bombkarni

15-50 os.
od 10 roku życia

styczeń-październik

3 h

TWÓRCZO W RECYKLINGU*

warsztaty dobrego projektowania

- aktywizujące warsztaty, wykorzystujące kreatywne techniki wprowadzania wiedzy
- dokumentalny film przyrodniczy o Dolinie Baryczy
- jabłko / popcorn + naturalny sok z Doliny Baryczy
- czas wolny na zakupy w sklepiku Starej Bombkarni

15-50 os.
od 10 roku życia

styczeń-październik

3 h

NATURALNIE W DOLINIE BARYCZY*

zajęcia plenerowe, do wyboru: „W Lesie” / „Nad Stawem”

- poznawcze zajęcia plenerowe
- interakcyjne zwiedzanie Muzeum Bombki
- dokumentalny film przyrodniczy o Dolinie Baryczy
- jabłko / popcorn + naturalny sok z Doliny Baryczy
- czas wolny na zakupy w sklepiku Starej Bombkarni

15-100 os.
od 10 roku życia

marzec-październik

3 h

WARSZTATY ZDOBIENIA WZORNIKIEM DOLNOŚLĄSKIM

- manualne warsztaty zdobnicze
- multimedialna prezentacja Wzornika Dolnośląskiego
- film instruktorzowy
- zwiedzanie Muzeum Bombki
- własnoręcznie udekorowana bombka
- czas wolny na zakupy w sklepiku Starej Bombkarni

15-50 os.
od 5 roku życia

styczeń-grudzień

1,5 h

MILICKIE LEGENDY

gry fabularne: „Jak Obudzić Zamek?” / „Magiczny Sznur Peret”

- aktywizujące warsztaty, wykorzystujące kreatywne techniki wprowadzania wiedzy
- zwiedzanie Muzeum Bombki
- bajka
- jabłko / popcorn + naturalny sok z Doliny Baryczy
- czas wolny na zakupy w sklepiku Starej Bombkarni

15-50 os.
od 5 do 9 lat

styczeń-październik

3 h

PROGRAMY ŚWIĄTECZNE

„Wielkanocne Tradycje” lub „W Mikołajowej Krainie Wyobraźni”

- zajęcia poznawcze, zabawy i warsztaty
- interakcyjne zwiedzanie Muzeum Bombki
- czas wolny na zakupy w sklepiku Starej Bombkarni

30-120 os.
od 4 roku życia

marzec-kwiecień
listopad-styczeń

3 h

Kreatywny Obiekt Multifunkcyjny

ul. Jarosława Dąbrowskiego 3, Milicz

tel. 71 38 41 296, 514 203 636

biuro@kom.edu.pl, www.kom.edu.pl

merytorycznie

twórczo

nowocześnie

intrygująco

Zgłoś się do WIE

WIE (Wyjątkowe Inicjatywy Edukacyjne) to działania wpisujące się w cele Programu Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu. Mają różnorodną formę (m.in. konkursy, festiwale, przeglądy) i są realizowane /organizowane przez placówki oświatowe i podmioty edukacji pozaszkolnej należące do Programu, z wykorzystaniem regionalnych pomocy edukacyjnych i/lub serwisu edukacja.barycz.pl.

Koordinator WIE – Stowarzyszenie PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy.

Cele PROGRAMU Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu

- I Kształtowanie świadomości i wzrost wiedzy o obszarze Doliny Baryczy (DB).
- II Promocja walorów obszaru DB wśród turystów i mieszkańców.
- III Wzmocnienie tożsamości lokalnej.
- IV Inicjowanie interdyscyplinarnego charakteru edukacji dla obszaru DB.
- V Wspieranie innowacyjnych, kreatywnych oraz systemowych rozwiązań na rzecz edukacji o obszarze DB.
- VI Współpraca trójsektorowa (podmiotów publicznych, społecznych i gospodarczych) na rzecz edukacji dla zachowania specyfiki obszaru DB.
- VII Kształtowanie postaw i działań adaptacyjnych i mitygujących (zapobiegawczych) w obszarze KLIMATU.

Wybrane ogólne zasady, które powinny być spełnione przez inicjatywy WIE

1. **Zasięg terytorialny:** obejmuje co najmniej 3 gminy regionu Doliny Baryczy (Cieszków, Krośnice, Milicz, Odolanów, Przygodzice, Sośnie, Twardogóra, Żmigród). Może być szerszy niż Dolina Baryczy. Preferowane są inicjatywy obejmujące gminy z dwóch różnych województw (dolnośląskie, wielkopolskie).
2. **Organizator:** podmioty realizujące Program Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu, tj. placówki oświatowe lub podmioty edukacji pozaszkolnej.
3. **Odbiorcy:** placówki obejmujące co najmniej jeden poziom nauczania z następujących grup wiekowych: przedszkole, klasy I–III, klasy IV–VIII, średnie/branżowe, dorośli.
4. **Czas trwania:** inicjatywy edukacyjne zaplanowane są od października do czerwca każdego roku.
5. **Wykorzystanie serwisu** edukacja.barycz.pl jako narzędzia do realizacji działań WIE.

Zapraszamy do zgłaszania propozycji, szczególnie w regulaminie WIE na www.edukacja.barycz.pl

Prace nadesłane w konkursie Wygrajmy klimat, 2023

Jan Markiewicz, SP Powidzko

Katarzyna Kowalska, SP2 i Szkoła Muzyczna I Stopnia w Miliczu

Wszyscy uczymy dla Doliny Baryczy i klimatu

Nauczycielu – poruszasz na zajęciach tematykę Doliny Baryczy, ekologii czy zmian klimatu, bierzesz udział w zajęciach w lokalnych ośrodkach edukacyjnych, korzystasz z pomocy powstałych w ramach Programu? Zarejestruj swoją aktywność na www.edukacja.barycz.pl. Załóż konto, przypisz się do szkoły i pokaż, jak wiele robisz. Miernikiem realizacji Programu jest systematyczny monitoring, ilość wpisów przeliczana na liczbę oddziałów i uczniów w szkole.

Spółeczna Rada zaproponowała kryteria oceny aktywności w 2023/2024:

WSKAŹNIK	WAGA
1 Ilość zasobów zamieszczanych w serwisie	5
2 Różnorodność materiałów zamieszczanych w serwisie	4
3 Korzystanie z oferty ośrodków edukacji pozaszkolnej uczestniczących w Programie	5
4 Korzystanie z oferty ośrodków edukacji pozaszkolnej nieuczestniczących w Programie	0,5
5 Korzystanie z pomocy edukacyjnych na zajęciach szkolnych	2
6 Udział i liczba uczniów biorących udział w działaniach sieciujących	3
7 Udział lub organizacja WIE DLA DOLINY BARYCZY	5
8 Systematyczna sprawozdawczość	4

Ranking wyłoni najaktywniejsze placówki i nauczycieli, którzy zostaną docenieni w ramach corocznego Forum Edukacyjnego. Najaktywniejsze osoby zaprosimy do udziału w wizytach studyjnych, szkoleniach i działaniach aktywizacyjnych. Wspólnie z Państwem zaplanowaliśmy już kontynuację Programu Edukacji dla Doliny Baryczy i klimatu.

PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy – plany na przyszłość

W czerwcu 2023 r. w ramach ogólnopolskiego konkursu na wybór lokalnych strategii rozwoju na lata 2024–2029 zostały złożone dwa komplementarne dokumenty, zakładające kontynuację Programu Edukacji dla Doliny Baryczy i klimatu.

Decyzja o wyodrębnieniu z Doliny Baryczy części dolnośląskiej i wielkopolskiej była związana z różnicami w podejściu poszczególnych województw do rozwoju lokalnego, w tym możliwości realizacji strategii z różnych funduszy UE. Realizacja Programu będzie kontynuowana z wykorzystaniem dotychczasowych doświadczeń i narzędzi, w tym strony www.edukacja.barycz.pl na warunkach poszczególnych funduszy, z udziałem samorządów lokalnych, jednostek kultury czy NGO. Założono, że realizacja Programu zostanie powiązana z powstającym **międzygminnym planem adaptacji do zmian klimatu**.

W obu dokumentach i dla obu obszarów przewidziano:

- Wsparcie podejmowania lub rozwijania działalności gospodarczej, w tym związanej z edukacją lokalną i przyrodniczą czy klimatyczną. Zaplanowano wsparcie małych gospodarstw wiejskich w zakresie rozwoju oferty zagród edukacyjnych.
- Wsparcie aktywizacji mieszkańców, w tym operacje własne LGD w zakresie przygotowania kadr i pomocy w realizacji programu Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu – szkolenia, wizyty studyjne, organizacja konkursów na nowe pomoce edukacyjne czy dodruk.

- Realizację międzygminnego planu adaptacji do zmian klimatu, w tym aktywizację klimatyczną mieszkańców oraz wsparcie modelowych rozwiązań dla klimatu w zakresie błękitnej/zielonej infrastruktury.
- Kontynuację Grantów Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu dla uczniów i dorosłych.
- Realizację inwestycji gminnych dla oferty rowerowej oraz adaptacyjnej do zmian klimatu.

Stowarzyszenie PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy planuje również ubiegać się o środki dla całego obszaru Doliny Baryczy w ogólnopolskim konkursie na wybór lokalnej strategii dla obszarów zależnych od rybactwa – finansowanej w ramach Funduszy Europejskich dla Rybactwa. W strategii zamierza kontynuować wsparcie działań dla Programu Edukacji dla Doliny Baryczy i klimatu.

Stowarzyszenie PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy – lokalna strategia dla gmin: Cieszków, Krośnice, Milicz, Twardogóra, Żmigród

Finansowanie:
Wspólna Polityka Rolna (WPR)

Lokalna strategia rozwoju
– część dolnośląska

Stowarzyszenie Wielkopolskie Partnerstwo dla Doliny Baryczy – lokalna strategia dla gmin: Odolanów, Przygodzice, Sośnie

Finansowanie:
Wspólna Polityka Rolna (WPR), Fundusze Europejskie dla Wielkopolski (FEW 2021 +)

Lokalna strategia rozwoju
– część wielkopolska

REDAKTOR PROWADZĄCY: Inga Demianiuk-Ozga
ZESPÓŁ REDAKCYJNY: Anna Urbańczyk, Ewelina Chudzinska-Snażyk, Magdalena Walczak.
WYDAWCA: Stowarzyszenie PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy
pl. ks. E. Warejskiego 7, Milicz, tel. 71 38 30 432, partnerstwo@nasza.barycz.pl
KOREKTA: Anna Czubska, Literalnie.pl, DRUK: Polska Press sp. z o.o.

PARTNERZY:

